

OLANDA — UN SISTEM PRAGMATIC DE SUBVENȚIONARE

Abia după al doilea războl mondial autoritățile olandeze și-au propus să încurajeze dezvoltarea artelor și a culturii (înăuntrul și în exteriorul activitatea de conservare a patrimoniului), considerind că arta — și cultura în general — este expresia acelor valori ale societății care riscă să suferă atunci cînd interesele economiei de plată predomină.

Mulțumită, în parte, prosperității economice, în anii '60 subvenția pentru artă și cultură a crescut considerabil. Asigurată de trei surse (guvern, autorități regionale, municipaliități), ea a fost acordată anual și în trepte interdependente: dacă unul dintre factori creștea subvenția, urma o creștere și din partea celorlalți doi. În timp, acest sistem s-a dovedit a fi din ce în ce mai puțin satisfăcător, mai ales în anii '80, cînd recesiunea a atins o cotă ridicată. Un alt deficit al vechiului sistem era acordarea subvenției la sfîrșitul anului financiar, în funcție de deficitul respectivelui instituții, ceea ce nu a stimulat o activitate managerială eficientă — orice beneficiu realizat într-un an implică scăderea corespunzătoare a subvenției în anul următor. Guvernul nu și putea schîja proiecte pe termen lung sau priorități fondate pe inovații culturale și artistice. Autoritatea era direct implicată în gestionarea instituțiilor: nivelul salarizării, condițiile de lucru erau stabilite de către stat. O reorganizare se impunea.

Iată de ce, în 1985, a fost concepută o nouă structură a subvenției guvernamentale, care a fost pusă în aplicare în 1988, sub numele de Planul artelor (Kunstenplan). Aceasta acoperă un interval de patru ani, subvenția guvernamentală fiind repartizată pe trei categorii: structurală, pe termen lung și ocazională. Prima categorie are în vedere instituțiile vitale

în sistemul cultural olandez — Orchestra regală, Institutul de teatru — și se acordă o dată la patru ani. A doua categorie prevăză instituțiile care mențin nivelul de profesionalism și de actualitate al vieții artistice (de plîdă, Compania Mikery) și se acordă pentru maximum patru ani, fără obligația de prelungire a subvenției. A treia categorie se referă la subvenționarea activităților de avangardă cu mare potențial de innoiere și dezvoltare pentru întreaga structură culturală. Statul va crea organisme specializate care să dirigeze acordarea subvențiilor ocazionale. Paralel cu această structură financiar-administrativă, înfîntează un Consiliu pentru Artă, care are funcția de a aprecia calitatea artistică a instituțiilor și care este alcătuit exclusiv din specialiști. Acest organ consultativ elimină, astfel, posibilitatea ca nespecialiștii să se pronunțe asupra valorii artistice a proiectelor culturale.

Planul face subvenția mult mai flexibilă, asigură continuitatea, este deschis și adaptabil înovației, experimentului, asigură un mare grad de libertate, căci timp de patru ani instituția lucrează conform proprietelor ei proiecte. Statul nu se mai amestecă în condițiile concrete de lucru, contează doar volumul general al prestațiilor în schimbul volumului financiar global.

Situația din Olanda ne arată cum subvenționarea de către stat, fundamentală în activitatea artistică (sumele provenite de la sponsori particulari nu depășesc 4% din total), poate să fie organizată clar și pragmatic, cu condiția ca responsabilitățile să fie net împărțite între guvern și organismele culturale.

MIHAELA SĂSARMAN

de Ansamblul de operă stil Beijing Yantai, au reprezentat un autentic triumf, oferindu-i tinerelui actorie Xu Cui șansa de a deveni, datorită sensibilității, farmecului și talentului său interpretativ de excepție, steaua festivalului.

Un important eveniment artistic a avut loc la Beijing la începutul lunii septembrie 1990, durînd 33 de zile: Festivalul Jocurilor Asiatici. În 14 teatre au fost prezentate 180 de spectacole tradiționale și moderne, opere în diferite stiluri, dansuri, concerte de muzică asiatică și spectacole de teatru de păpuși. Numai China a participat la acest urâș festival al artei orientale cu 52 de ansambluri artistice, cărora li s-au alăturat artiști renumiți din Coreea, Mongolia, Japonia, India, Indonezia, Arabia Saudită, Thailanda. Tulburătoare au fost spectacolele Budha viu Ji Gong, prezentat de trupa Minghuayuan din Taiwan, Tobe lungi (dans interpretat de tineri artiști coreenii), Prosperitate (dans din vremea dinastiei Qing, prezentat de Trupa de dansuri și cîntece din Beijing) și Zhumulangma (dans thailandez).

Teatrul de umbre reprezintă un gen plurisemantic de artă populară chineză, avînd o vechime de circa 3 000 de ani. S-a dezvoltat din teatrul de păpuși. Acum 300 de ani, spectacolul de umbre era realizat doar de o singură persoană, care minula toate păpușile, semitransparente și luminate de un ecran cu ajutorul unei lămpi cu ulei de soia. Artiștul Wang Changsheng, în vîrstă de 52 de ani, este un continuator al acestel arte străvechi, reușind să minulescă singur păpușile, dar și să cînte. Este, în același timp, creator și colecționar de păpuși, dar, în primul

ȘTIRI TEATRALE DIN SPAȚIUL CHINEZ

În incinta hotelului Qianmen din capitala Chinei a fost construită, cu dotarea tehnică necesară, o sală specială pentru Opera stil Beijing. Aici a început să-și prezinte spectacolele celebrul Ansamblu de operă stil Beijing. Tot aici s-a organizat un muzeu care oferă publicului documente privind cel 150 de ani de existență a acestui complex gen teatral: documente scrise, măști, partitura musicală, mostre de machiaj, machete și

fragmente de decor, recuzită și, mai ales, costume tradiționale.

Deosebitul rafinament și largul registru expresiv ale acestui stil teatral chinez, în modalitate feerică, au copleșit spectatorilor și jurul Festivalului «Cervantes», desă-șurat în 1990 în Spania. Tablourile Furtul ierbii fermecate, Rîul Quijiang, Luptă în Palatul Ceresc și altele, prezentate

